

ELINA TARAS-VAULASVIRTA

ENTTEN
TENTTEN

Harjoituskirja 3

Elina Taras-Vaulasvirta

ENTTEN TENTTEN

Illoinen harjoituskirja luetunymmärtämisen alkuharjoitteluun

Kirjan tekijä antaa tästä Entten Tentten luetunymmärtämistehtäväkirjasta kopiointioikeuden koululle, joka on tämän kirjan hankkinut.

Koulun kopiointioikeuden sisältö:

1. Koululla on oikeus ottaa tästä kirjasta haluamansa määrän kopioita vain oman koulunsa oppilaiden käyttöön lukemisen ja luetun ymmärtämisen harjoitteluun. Koulu ei voi luovuttaa tätä kirjaa muiden koulujen tai oppilaitosten käyttöön.
2. Tämän kirjan kopiointioikeus säilyy koululla, niin kauan kuin koulu käyttää opetuksessaan tätä kirjaa.

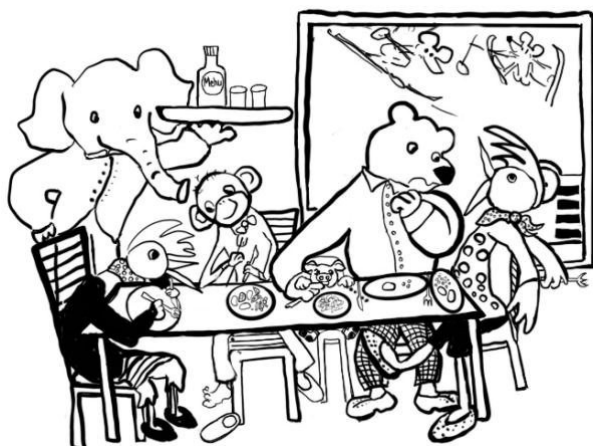
© 2025 Elina Taras-Vaulasvirta

Kaikki oikeudet pidätetään. Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen ilman tekijän kirjallista lupaa on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty.

Kannen suunnittelu ja kuvitus: Elina Taras-Vaulasvirta

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9446-3

Sisällysluettelo

sivu

1 Kesäleirillä.....	8
2 Uimarannalla.....	10
3 Keittiössä leivotaan.....	12
4 Puumaja.....	15
5 Huviretkellä.....	16
6 Pinan kutsuilla.....	18
7 Vaken kujalla.....	20
8 Ponten postikuja.....	24
9 Kiffe ja kaverit pulkkamäessä.....	28
10 Nestorin kanssa metsässä.....	32
11 Muiskun synttärit	34
12 Yllätys	37
13 Prinsessan häät	38
14 Ravintola lentävä lautanen	41
15 Nopen nopeaa palvelua	44
16 Paistetaan lettuja.....	47
17 Piken puisto.....	50
18 Karusellissa.....	55
19 Iltapuuhia.....	57
20 Paten pihalla	59
21 Katuleikkejä	63
22 Askartelua.....	66
23 Pikkusanti retkellä	69
24 Jihuu retki alkaa	70
25 Kasvimaalla	73
26 Muistipeli 1	76
27 Muistipeli 2	77
28 Tunnekuvat	78
29 Omat muistikortit.....	79
30 Muistipeli 3.....	80
31 Muistipeli 4.....	81
32 Muistipeli 5.....	82
33 Muistipeli 6.....	83
34 Muistipeli 7.....	84
35 Muistipeli 8	85
36 Muistipeli 9	86
Tarkistussivut.....	87

Ajatuksia kirjasta

Lue ja löydä -kirjasarja on syntynyt tarpeesta saada harjoitusmateriaalia lukemisen alussa oleville ja niille, jotka tarvitsevat harjoitusta kuvan lukemisessa ja tulkitsemisessa. Tämän Entten Tentten -kirjan tehtävät harjoittavat visuaalista tarkkaavaisuutta niin, että kirjan käyttäjä etsii, vertailee ja täydentää.

Harjoituksissa silmien koordinaatio saa harjoitusta etsiessään ja toimiessaan annetun ohjeen mukaan. Harjoituksissa tekijä joutuu tekemään vertailuja ja tarkkoja havaintoja kuvista. Opettajan ohjeena on kehottaa työskentelemään vasemmalta oikealle, ylhäältä alas etsiessään eri eroavaisuuksia. Tämä vahvistaa lukemisessa tapahtuvaa liikesuuntaa, jota tarvitaan myös selailevassa lukemisessa. Systemaattisuus kuvakentän tutkimuksessa auttaa tehtävien hyvään lopputulokseen pääsyä. Kohta kohdalta eteneminen antaa silmille hyvää harjoitusta ja auttaa havainnoimaan kaiken tarvittavan. Yleisestä yksityiskohtiin tai yksityiskohdista yleiseen koko kuva-alassa siirtyvä katse antaa kulloiseenkin kohtaan vastaukset. Tarkka havainnointi auttaa kuvan lukemista ja tulkitsemista.

Entten Tentten -tehtävissä visuaalinen tarkkaavaisuus, ajatuksen, silmän liikkeiden ja käden koordinaatio saa harjoitusta. Yhdessä kuvassa on paljon informaatiota, jota aivojen on käsiteltävä. Mitä enemmän aivot saavat harjoitusta, sitä enemmän aivoihin syntyy uusia yhteyksiä. Uusi onnistunut suoritus luo edellytyksiä uuden oppimiselle.

Sanallista harjoitusta oppilas saa, kun hän on tehnyt tehtävät yksilöllisesti, ja sen jälkeen oppilaat pareittain tai pienryhmässä kertovat kohta kohdalta, mitä he ovat löytäneet.

Materiaalia voi myös käyttää kirjoittamisen pohjana. Materiaalin luomisessa on ollut pohjimmaisena viritys, että hahmottamisen harjoitus toisi iloa. Ajattelun ja visuaalisen hahmottamisen harjoittelu tuo oppilaille onnistumisten kautta ilon ja itsetunnon vahvistumista. Opettajalle tehtävät tuovat hetkeksi valmista materiaalia, jolloin voi hetken nauttia oppilaiden työskentelystä.

Visuaalisen informaation tulva on nykyään valtava. On etsittävä nopeasti oleellinen kustakin aineistosta. Tähän tarvitaan harjaantunutta visuaalista tarkkaavaisuutta. Lisäksi olisi hyvä, että päätöksen tekotaidot olisivat saaneet harjoittelua. Vertailu, eri ominaisuuksien havainnointi ja älyllinen päättely tarvitsevat myös harjoitusta. Pienistä harjoituksista ja onnistumisista syntyy kokemus osaamisesta. Tärkeä alue pohdinnoinnissa on asioiden sanallistaminen, jota voi harjoitella parityötä tehdessä ja omia päätelmiä esitellessä. Helposta vaikeaan on hyvä periaate. Kun oppii kertomaan yksinkertaisista löydöistä, voi sitten helpommin selittää monimutkaisempia ajatuksia ja perusteluja.

Toiminnanohjaukselliset tehtävät, joissa on yksiselitteinen toimeksianto ja paljon työtä, harjoittavat lasta pitkäjänteiseen työskentelyyn. Kun sinnikkyys vähitellen alkaa tuottaa tuloksia ja koko tehtävä on saatu tehtyä yhtä kyytiä, on ilon hetki. Kun vielä saa jakaa tehtävän löydöt kaverin kanssa, on onnistuminen mitä parhainta minuuden vahvistamista.

Lainaan Niilo Mäki instituutin Hahku -hanketoiminnassa esiteltyjä mielenkiintoisia tutkimuksia visuaalisen tarkkaavuuden taustoittamiseksi.

Seuraavassa ote Niilo Mäki instituutin Hahku -toiminnan esittelystä ja tutkimuksista. Tutkijat ovat etsineet vaihtoehtoisia lähestymistapoja lukemisen sujuvuuden ymmärtämiseen ja kuntoutukseen.

Visuaalisen tarkkaavuuden kehittäminen on yksi näistä lähestymistavoista. Peters 2019 käy lävitse sen, mitä tällä hetkellä tiedetään tästä lähestymistavasta ja visuaalisen tarkkaavuuden kuntouksen vaikutuksista lukutaitoon. Tutkimusryhmä kävi läpi 1266 tutkimusta löytääkseen ne, joissa oli laadukkaan tutkimuksen kriteereillä kehitetty visuaalisen tarkkaavuuden harjoittelun vaikutuksia lukutaidon sujuvoittamiseen ja luetun ymmärtämiseen. Kaikella ei-fonologisella harjoittelulla osoitettiin olevan lukutaitoa tukevia vaikutuksia, jotka kestivät ainakin tutkimusta seuraavat pari kuukautta harjoittelun päättymisestä.

Australialainen tutkimus (Tullrek & Pammer 2018) tutki tehtävillä, joissa ikä, älykyys, fonologiset taidot oli kontrolloitu, selittäisikö visuaalinen tarkkaavaisuus oppimista. Tutkimusmenetelmän toisessa tehtävässä oli löytää mallikuvassa oleva ötökkä muiden joukosta mahdollisimman nopeasti. Toisessa tehtävässä piti kahdesta samanoloisesta kuvasta löytää poikkeava yksityiskohta. Mittarina toimi suorituksen oikeellisuus ja nopeus. Regressioanalyysin avulla tutkijat osoittivat, että 20-30 % lukemisnopeudesta voitiin selittää visuaalisen tarkkaavuuden avulla. (Viitteet Hahmotusvaikeuksien tietopalvelu, Visuaalisen tarkkaavuuden harjoittelu, www.hahku.fi).

Lainaan vielä Jyväskylän yliopistosta Maria Tiiran psykologian pro gradu -tutkielmasta mielenkiintoisia työmuistiin liittyviä asioita. Visuaalisen muistin harjoittaminen, niin kuin myös muu työmuistia harjoittava työskentely vahvistaa opiskelussa tarvittavia taitoja.

Visuaalinen muisti: Alan Baddeleyn 1987,(1997) monimuuttujaisen työmuistimallin mukaan työmuisti vastaa informaation väliaikaisesta varastoinnista ja käsittelystä, ja se jakaantuu kolmeen erilliseen toiminnalliseen yksikköön: fonologinen silmukka, visuopationaalinen työpyötä sekä näiden molempien toimintaa ohjaava keskusyksikkö, joka huolehtii informaation prosessoinnista työmuistissa rajallisen kapasiteetin puitteissa (Baddeley 1987). Baddeley (2000) lisäsi myöhemmin malliinsa vielä neljännen muuttujan, muistipuskurin, jonka tehtävänä on yhdistää eri yksiköiden prosessoima visuaalinen, spatiaalinen ja kielellinen informaatio.

Visuaalisen työmuistin kapasiteetti tulee käsittää integroitujen representaatioiden ei yksittäisten piirteiden kautta (Luck & Voden 1997). Vogelien, Woodmanin ja Luckin (2001) tutkimusten mukaan koehenkilöt suuntaavat huomionsa kohteisiin kokonaisuuksina, havaintoprosessit muodostavat kohteesta integroiden representaation ja tämä representaatio tallentuu visuaaliseen muistiin. Muistettavaan kohteeseen voidaan liittää ainakin neljä ominaisuutta ilman, että sillä on vaikutusta muistisuoritukseen.

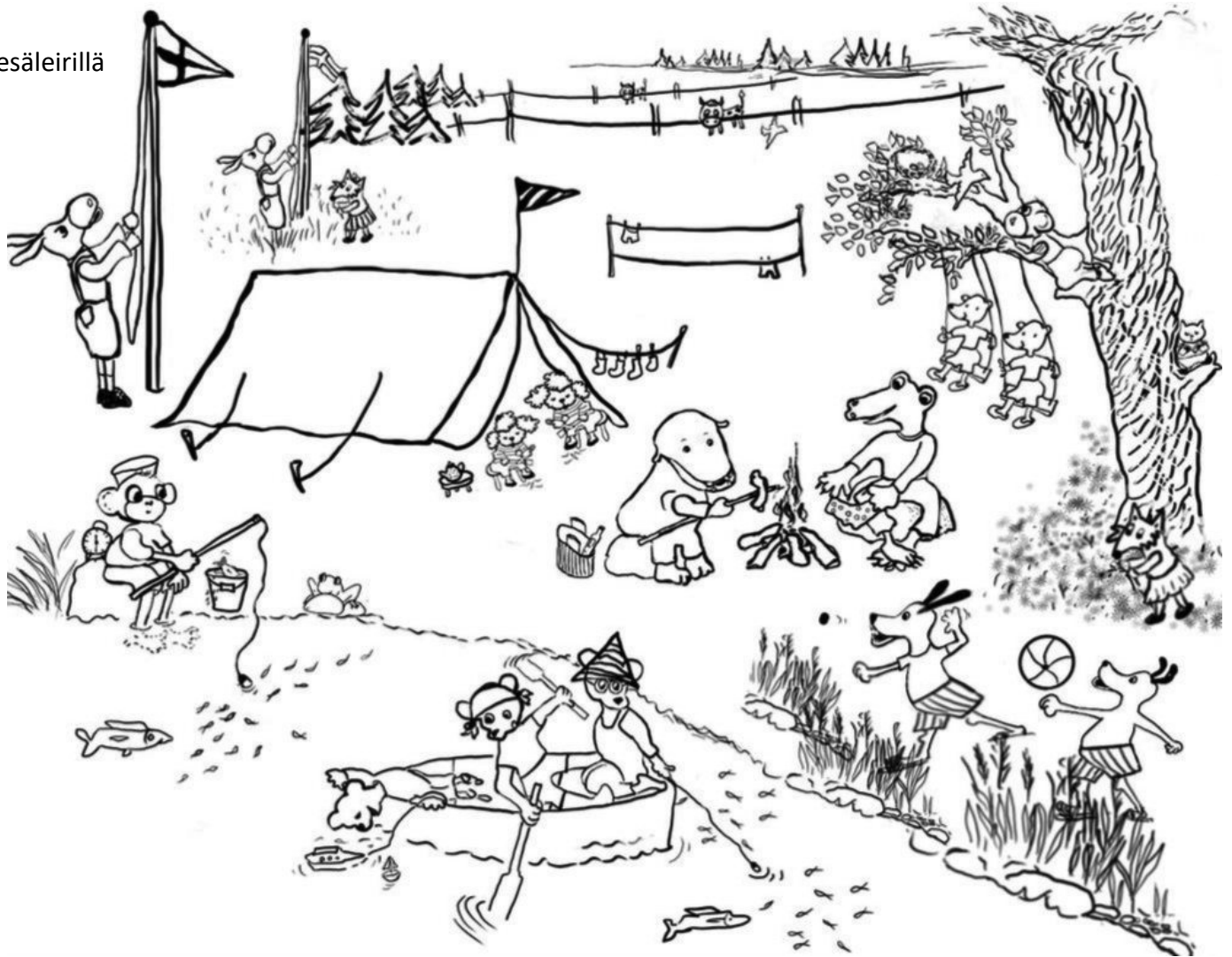
Visuaalinen työmuisti on keskeinen yksikkö visuaalisen muistin muodostamisessa ja visuaalisen työmuistin kapasiteetti ennustaa, miten nopeasti informaatio voidaan tallentaa visuaaliseen pitkäkestoiseen muistiin (Nikolic & Singer 2007).

Visuaalinen tarkkaavuus liittyy läheisesti visuaalisen työmuistin toimintaan. Tarkkaavuuteen liittyvät tekijät vaikuttavat, miten aines koodataan muistiin, ja toisaalta työmuistin käsittelyssä oleva aines vaikuttaa tarkkaavuuteen (Baddeley 2007).

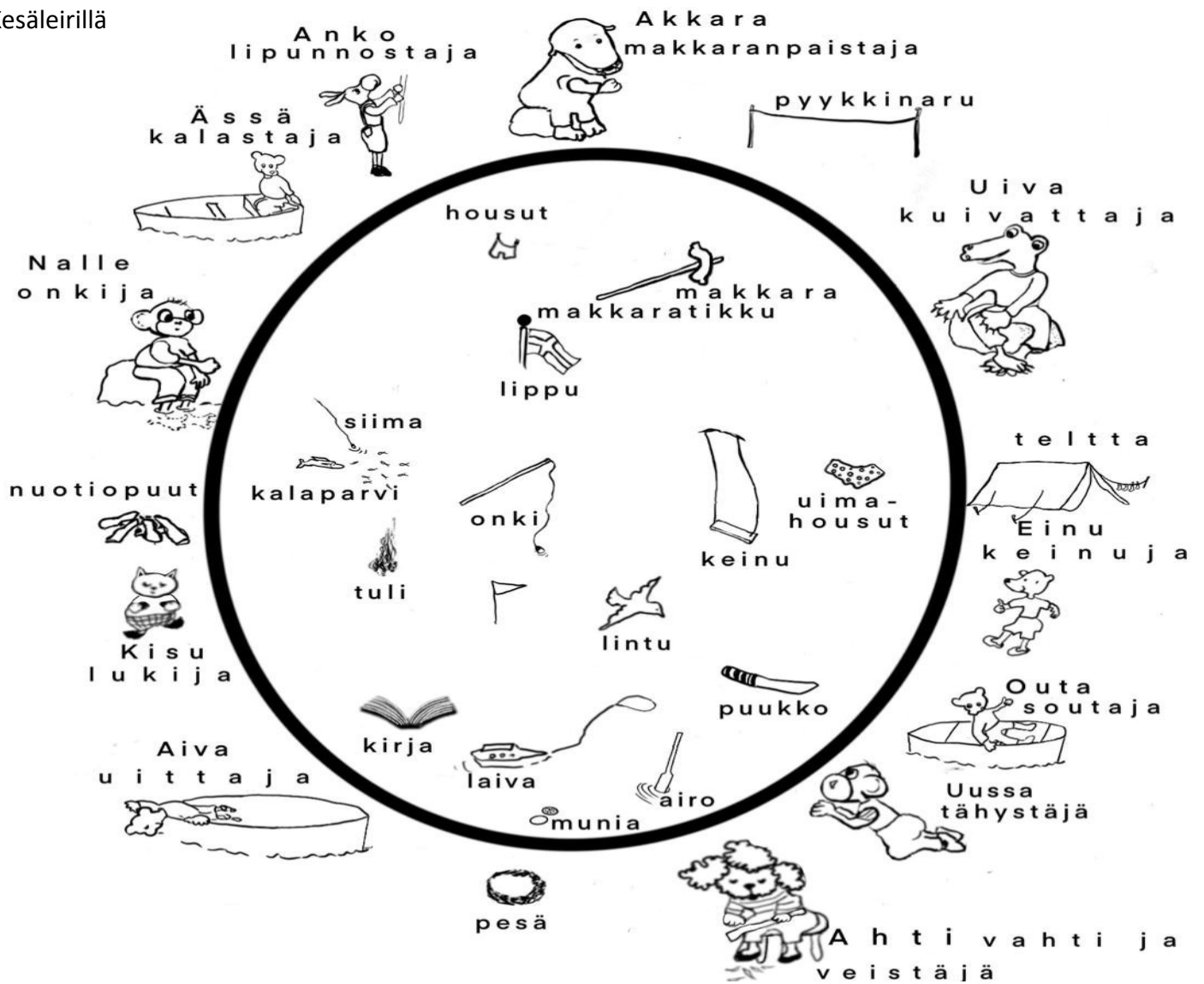
Visuaalisen tarkkaavuuden harjoitukset ja teoreettinen tutkiminen lienevät mitä mielenkiintoisinta seikkailua.

Iloisia hetkiä
Elina Taras-Vaulasvirta

Etsi kuvien erot ja kerro niistä.

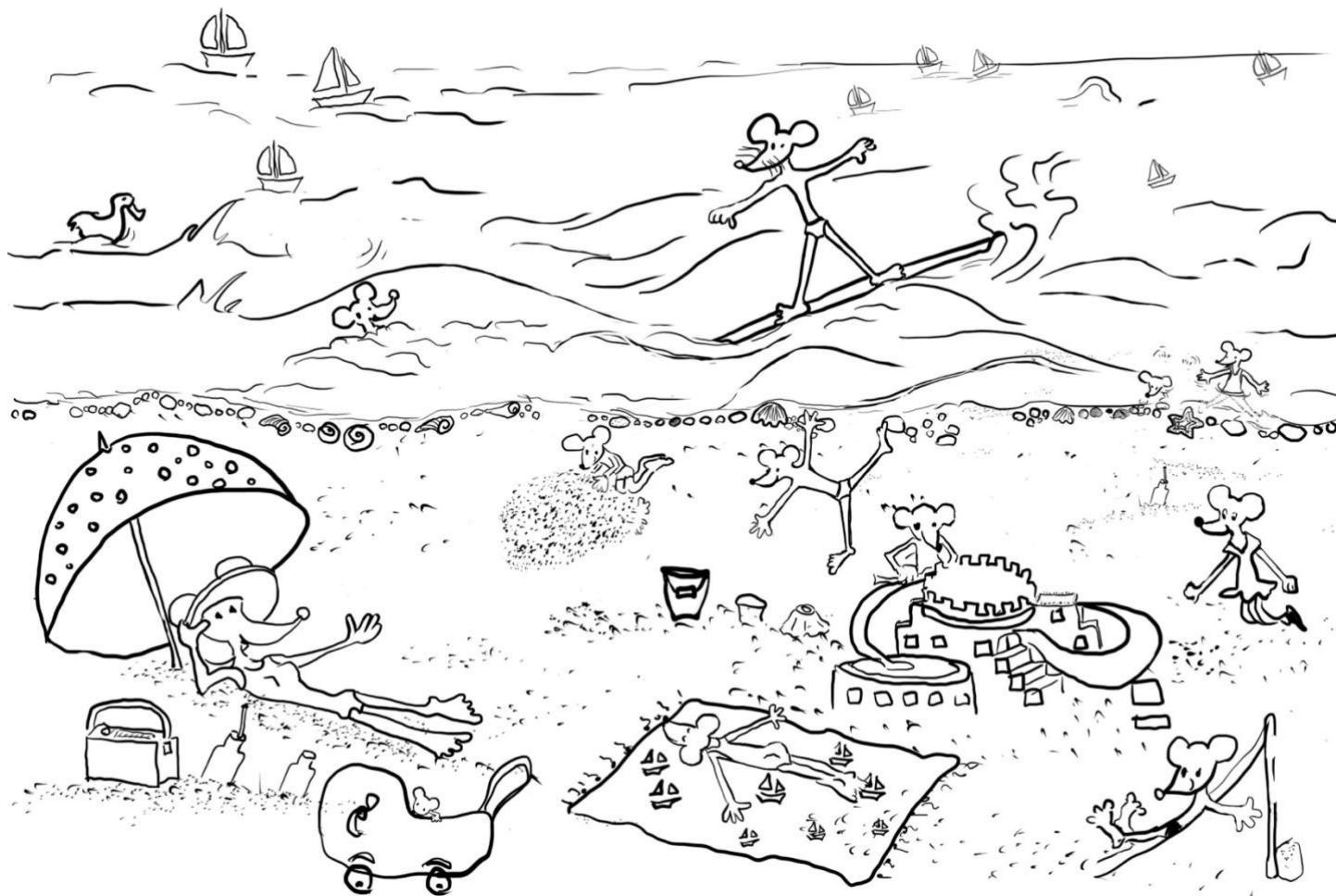

Yhdistä viivalla asiat, jotka kuuluvat yhteen.

Nyt on evästäuko. Piirrä mitä, retkeläisillä on eväänä.

Piirrä omat parhaat retkieväsi.

Iloinen ENTTEN TENTTEN

on

harjoituskirja visuaalisen tarkkaavuuden, silmän ja käden koordinaation, päättelytaitojen ja omien havaintojen tekemisen ja pitkäjänteiseen työskentelyn harjoitteluun kuva-aineistojen parissa.

Harjoitukset sopivat tehtäviksi koko luokalla, S2-tunneilla, pienryhmäopetuksessa, puheopetuksessa...

Kirjan sisältö koostuu kuvasivuista, joissa on tehtävänä

- piirtää kuvat samanlaisiksi,
- etsiä kuvien eroavaisuudet,
- yhdistää kuvan osat oikeisiin paikkoihin,
- koota kuva paloista kokonaiseksi,
- yhdistää kuvan yhteenkuuluvia osia,
- etsiä kuvista sinne kuuluvia asioita,
- tunnistaa kuvan henkilöitä siluettihahmoina,
- kuvasarjoja muistipeleihin ja kertomuksiin.

Kirjan tehtävät ovat saaneet hyvää palautetta luovasta tavasta, jolla harjoitellaan visuaalista tarkkaavuutta. Myös oppilaat, joilla on toiminnanohjauksen alueella haasteita, saavat mielenkiintoista harjoitusta kuvan järjestelmälliseen, pitkäjännitteiseen tutkimiseen. Onnistumisen kokemukset vahvistavat ja tukevat edistymistä.

Visuaalisen harjoituksen lisäksi oppilaiden puheentuottaminen ja selostaminen saavat harjoitusta, kun oppilaat selostavat sanoin, mitä ovat kuvista löytäneet ja mitä tehneet.

Kirjan takana on oikeat vastaukset.
Sivuja on 114.